

ΑΝΑΤΟΛΗ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

ΕΤΟΣ Α΄.

ΕΝ ΑΔΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

ΦΥΛ. Α΄.

ΤΟΙΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΙΣ.

—ο—

Ὡς καὶ ἐν τῇ Ἀγγελίᾳ ἔλεγον, «ἐὰν θὰ εὐχαριστηθῶσιν οἱ ἀναγνώσται τοῦ περιοδικοῦ τούτου καὶ ἐὰν θὰ ἐκπληρώσω ἢ οὐ μετὰ θρησκευτικῆς ἀκρίβειας τὰς ὑποσχέσεις μου, τὸ κοινὸν θὰ κρίνη ἐκ τῶν πραγμάτων».

Τοῦτ' αὐτὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ νῦν, ἐμφανιζόμενος εἰς τὸ κοινὸν διὰ τοῦ ἀνά χειρας Α΄. φυλλαδίου. Ἡ «Ἀνατολή» θὰ καταστῇ περιοδικὸν χρήσιμον τοῖς πᾶσι καὶ τερπνόν. Ὁ ἀποσκορακίσω ἐξ αὐτῆς τὴν σοβαρὰν σπουδαιότητα, ἵνα μὴ καταστῇ ἀπρόσιτος τοῖς πολλοῖς, θὰ καταστήσω ὅμως αὐτὴν φυλλάδιον, δι' οὗ θὰ διέρχεται πᾶς τις εὐάρεστόν τινα ὄραν μετὰ τοὺς κόπους καὶ μόχθους τῆς ἡμέρας, εὐρίσκων ἐν αὐτῷ καὶ ὠφελίμους γνώσεις. Τοιοῦτοτρόπως ἡ ἀνάγνωσις τοῦ δὲν θὰ λογίζεται ὡς χρόνου ἀπώλεια.

Τὸ Α΄. φυλλάδιον στέλλω καὶ εἰς πολλοὺς μὴ ὑπογράψαντας εἰς τὴν Ἀγγε-

λίαν. Πᾶς ὅστις δεχθῇ καὶ δὲν ἐπιστρέψῃ τὸ Α΄. τοῦτο φυλλάδιον εἰς τὸ Τυπογραφεῖον, θέλει λογίζεσθαι ὡς συνδρομητῆς ἐπὶ ἓν ἔτος.

Ἐχω δι' ἐλπίδος ὅτι δὲν θὰ μοι ἐπιστραφῇ παρὰ πολλῶν τὸ φυλλάδιον ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ὅτι πιθανὸν δῆθεν νὰ διακοπῇ ἢ ἐκδοσις, ὡς συνέβη εἰς ἄλλα περιοδικά. Εἶδοποιῶ τὸ κοινὸν ὅτι ἡ ἐκδοσις τῆς «Ἀνατολῆς» εἶναι ἤδη ἐξήσφαλισμένη καὶ οὐδεὶς ὑπάρχει φόβος διακοπῆς τοῦ ἔργου.

Ἐκφράζω δὲ τὴν εὐγνωμοσύνην μου τοῖς τε ὑπογράψασιν τὴν ἀγγελίαν μου καὶ τοῖς μέλλουσι τοῦ περιοδικοῦ συνδρομηταῖς, ὡς καὶ τοῖς φίλοις πᾶσιν, οἵτινες πολλαχῶς με συνέδραμον εἰς τὸ ἔργον.

Ὁ ἐκδότης

Α. Σ. ΔΙΒΑΘΗΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.
Ἡ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ.

—ο—

Ἡ τυπογραφία, τοῦτέστιν ἡ τέχνη τοῦ πολλαπλασιάζειν ταχέως τὰ ἀντίγραφα

ένος βιβλίου, καὶ τοῦ καλίστων εὐπρόσιτα τοῖς πᾶσι τὰ προϊόντα τῆς διανοίας, ἀνεκαλύφθη καὶ ἐφηρμόθη περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΕ'. αἰῶνος. Δὲν δυνάμεθα ν' ἀναφέρωμεν εἰς οὐδεμίαν τῶν προγενεστέρων ἐποχῶν τὴν ἀρχὴν τῆς ἀθανάτου ταύτης ἐφευρέσεως, ἐπειδὴ οἱ Σῖναι καὶ ἄλλοι τινες τῆς Εὐρώπης λαοὶ, εἰς οὓς ἠθέλησαν ἔνιοι νὰ τὴν ἀποδώσωσι, δὲν μετεχειρίσθησαν εἰμὴ μέσα ἀναπαραγωγῆς, χρησιμεύοντα πρὸς παραγωγὴν ξυλογραφημάτων, τοῦτέστι ξυλίνοισιν πινακί-δας κεχαραγμένας ἐκτύπως ἢ ὑποτύπως. Τὸ κινητὸν καὶ τὸ χυτὸν τῶν χαρακτήρων, εἶναι τὸ θεμέλιον τῆς τυπογραφίας· ἀλλὰ μόνον περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΕ'. αἰῶνος, περὶ τὸ 1450, τοῦτέστι 40 ἔτη πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς, οἱ κινητοὶ χαρακτῆρες καὶ ἡ χώνευσις αὐτῶν ἐπενοήθησαν ὑπὸ τῆς μεγαλοφυίας τοῦ Γουτεμβέργιου.

Πρὸ τοῦ ΙΕ'. αἰῶνος ἡ τυπογραφία ἦτο ἄγνωστος· δὲν μετεχειρίζοντο εἰμὴ χειρόγραφα καὶ ἰδοὺ πῶς κατεσκευάζοντο τὰ χερσὶ γράφα, ἅπερ ἐν ἀριθμῷ ἐλαχίστω συνίστων τὴν βιβλιοθήκην τῶν μοναστηρίων καὶ τῶν πύργων τῶν εὐγενῶν.

Ὁ βιβλιοπώλης, θεωρούμενος ὡς ἀνθρώπος εἰδήμων πάσης ἐπιστήμης, ἐνεπιστεύετο εἰς τὸν ἀντιγραφέα τὸ μέλλον ν' ἀντιγραφῆ χειρόγραφον.

Ὁ διφθεροποιὸς προητοίμαζε τὰ μαλακά, στιλπνὰ καὶ λεῖα δέρματα, ἐφ' ὧν ὁ συγγραφεὺς ἔγραφε τὸ σύγγραμμά του.

Ὁ καλλιτέχνης περιεκόσμη τὰς σελίδας τοῦ χειρογράφου διὰ ζωγραφιῶν καὶ ἐπιχρυσωμάτων.

Ὁ βιβλιοδέτης συνήνου τὰ φύλλα τοῦ βιβλίου, ὅπερ ἐπανήρχετο ἔπειτα ἐν καταστάσει τελείᾳ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ σοφοῦ βιβλιοπώλου.

Ἐννοεῖται ὅτι ἔνεκα τῶν πολλαπλῶν κόπων, ὧν εἶχεν ἀνάγκην ὁ καταρτισμὸς τοῦ βιβλίου, ἦτο αὐτὸ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἀπόκτημα σπάνιον καὶ δυσεῦρετον. Ἐκλείετο ἐντὸς κιβωτίου πλουσίως γεγλυμμένου ἢ ἐκρεμάτο δι' ἀλύσσου ἐπὶ τοῦ ἀναλογίου τῆς ἀναγνώσεως. Πολλὰ τῶν χειρογράφων τούτων ἐτιμῶντο ὑπὲρ τὰ 600 φράγκα. Ἀλλ' ὅμως τὰ βιβλία ταῦτα εἶχον καταντήρει ὀλίγον ἐπωφελῆ· διότι οἱ ἀντιγραφεῖς συνέκοπτον τόσῳ συνεχῶς τὰς λέξεις διὰ τὴν εὐκολίαν, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ πεπαιδευμένοι εὕρισκον ἱκανὴν δυσκολίαν εἰς τὴν ἀνάγνωσίν των.

Κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ ΙΕ'. αἰῶνος, ἐπειδὴ ὁ πόθος τῆς μαθήσεως ἤρξατο ἐπὶ μᾶλλον γενικευόμενος, ἢ δ' ὑπερογκος τῶν ἀντιγράφων τὴν μὴ ἦν πρόσκομιμα ἀνυπέρβλητον εἰς τὴν πλήρωσιν τοῦ πόθου τούτου, ἐπῆλθεν εἰς τινὰς ἡ ἰδέα τοῦ χαρακτεῖν ἐπὶ ξυλίνης πλακὸς γεωγραφικοῦ πίνακος, ἀγιόγραφα κτλ. συνοδευόμενα μὲ σύντομον ἐξηγητικὴν ἐπιγραφὴν ἐκαλύπτοντο οἱ πίνακες οὗτοι μὲ ἐλαιώδη μελάνην καὶ ἐπετίθεντο φύλλα περγαμηνῆς ἢ χάρτου, ἐφ' ὧν μετεφέροντο διὰ τῆς θλίψεως τὰ ἐπὶ τοῦ ξύλου κεχαραγμένα σημεῖα. Μετ' ὀλίγον τὸ μῆκος τῆς οὕτω κεχαραγμένης ἐπιγραφῆς ἠῤῥησεν· ἐφθασαν ν' ἀναπαράγωσι διὰ τοῦ μέσου τούτου σελίδας ὀλοκλήρους. Ἀγία Γραφή διὰ τοὺς πτωχοὺς, τυπωθεῖσα

διὰ τοῦ ρηθέντος μέσου, ἐφάνη περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΕ'. αἰῶνος.

Ὁ ἀρχικὸς οὗτος τρόπος τῆς πινακικῆς τυπώσεως ἐγνωρίσθη, ὡς λέγεται, παρὰ τῶν Σινῶν ἀπὸ τοῦ ΙΓ'. Μ. Χ. αἰῶνος. Ἀλλ' οἱ ἄπλοὶ οὗτοι γεγλυμμένοι ξυλίνοι πίνακες δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς αἱ ἀρχαὶ τῆς τυπογραφίας, ἐχούσης οὐσιώδη θάσιν τὸ κινητὸν τῶν χαρακτήρων.

Ὁ Ἰωάννης Γουτεμβέργιος, πατὴρ τῆς τυπογραφίας, ἐγεννήθη ἐν Μογοντιάκῳ τῷ 1409 ἐξ εὐγενοῦς οἰκογενείας τῆς γερμανικῆς ταύτης πόλεως, ἔζησε δὲ μέρος τῆς νεότητός του ἐν τῇ πατρῴᾳ αὐτοῦ οἰκίᾳ, ἣτις περιεκοσμεῖτο μὲ γλυφὰς καὶ συμβολικὰ σημεῖα, κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἐν λίθῳ εἰκονογράφων τοῦ μεσαιῶνος. Ἐπὶ τῆς πύλης τῆς κυρίας εἰσόδου ἦν γεγλυμμένη ἡ κεφαλὴ κολοσσαίου ταύρου μὲ τὴν ἐπιγραφὴν. «Οὐδὲν δύναται νὰ μοὶ ἀντιστῆ». Τὸ σύμβολον τοῦτο ἐγένετο σύμβολον τοῦ Γουτεμβέργιου. Καὶ τῷ ὄντι, δὲν εἶναι αὐτὸ δικαίως τὸ ἔμβλημα τῆς τυπογραφίας;

Δεκαπενταετῆς ὁ Ι. Γουτεμβέργιος ἐστερήθη τοῦ πατρὸς του, ὅστις δὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἢ ἀσήμαντον περιουσίαν. Τούτου ἔνεκα ἀφῆκεν ὁ Ἰωάννης τὸ Μογοντιάκον καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ Στρασβούργον. Ἐκεῖ τῷ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ δημιουργήσῃ τὴν τέχνην τοῦ πλασιάζειν τ' ἀντίγραφα διὰ μοναδικοῦ τύπου, κεκαλυμμένου ὑπὸ παχείας μελάνης καὶ ἐπιτρέποντος νὰ λαμβάνῃ τις ἐπὶ τοῦ χάρτου ἀόριστον ἀριθμὸν ἀντύπων. Δέκα ἔτη εἰργάσθη μόνος ἐν Στρασβούργῳ ζητῶν τὸ μέγα μύ-

στῆριον, τὴν θαυμασίαν ἀνακάλυψιν.

Εἶχεν ἤδη φθάσει εἰς εὐάρεστα ἐξαγόμενα, ἀλλ' ὑποστάς ὑπέρογκα ἐξοδα εἰς τὰς ἐρεῦνας του καὶ μὴ δυνάμενος ν' ἀνθέξῃ μόνος, προσέλαβεν ὡς συνεταιῖρους του τρεῖς δημότας τῆς ρηθείσης πόλεως, ἐπὶ τῷ ὄρω νὰ καταθέσωσι τ' ἀναγκαῖα κεφάλαια πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἐρευνῶν του.

Αἱ δεκαετεῖς αὗται ἐργασίαι ἔσχον πολυτίμους καρπούς. Ὁ Γουτεμβέργιος ἐφθασε νὰ χαρακτεῖ εὐκόλως κινητὰ μετὰλλινα γράμματα· ἔμενεν ὅμως ἡ εὐρεσις μετὰλλου ἀρμοδίου κράματος πρὸς κατασκευὴν τῶν χαρακτῆρων τούτων. Ὁ σίδηρος ἦτο λίαν σκληρὸς καὶ ἐτρύπα τὸν χάρτην· ὁ μόλυβδος λίαν μαλακὸς καὶ θλιβόμενος ὑπὸ τοῦ πιεστηρίου παρεμορφῶτο. Τὸ ξύλον οὔτε τὴν ἰσχύν παρεῖχε, οὔτε τὴν διάρκειαν τὴν πρὸς τοιαύτην χρῆσιν ἀναγκαῖαν. Ἐπρεπε λοιπὸν διὰ κράματος μετὰλλων τινῶν νὰ σχηματισθῶσι χαρακτῆρες ἔχοντες τὸν ἀπαιτούμενον βαθμὸν τῆς σκληρότητος καὶ ἐπιδεκτικοὶ νὰ χυθῶσιν εἰς τύπους.

Ὁ ἐφευρέτης προσήγγιζεν εἰς τὸ τέλος τῶν ἐρευνῶν του, ἀλλ' αἱ μεγάλαι δαπάναι εἶχον ἀφανίσει τοὺς γενναίους του συνεταιῖρους, ὅτινες, ἵνα δημιουργήσωσι τὸ ἐνδοξὸν αὐτῶν ἔργον, δὲν ἐδίστασαν νὰ πωλήσωσι τὰ σκεύη τῆς οἰκίας των, τὰ κοσμήματά των καὶ αὐτὰς τὰς πατρικὰς των οἰκίας. Οὐδὲν παράπονον ἐξῆλθε ποτὲ τοῦ στόματός των ἐπὶ ταῖς ἀπωλείας των. Τόσῳ συνησθάνοντο τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔργου καὶ ἀνε-

γνώριζον τὴν μαιγαλοφυίαν τοῦ διευθύνοντος αὐτό. Οἱ γενναῖοι οὗτοι τοῦ Γουτεμβέργιου συνέταιροι, ἦσαν ὁ Ρίφ, ὁ Χάιλμαν καὶ ὁ Δρύζεν, ὧν ὁμοῦς ἐπήλθεν ὁ θάνατος καὶ ὁ Γουτεμβέργιος, ἀποθαρρυνθεὶς, ἐγκατέλιπε τὸ ἔργον του καὶ αὐτὸ τὸ Στρασβούργον.

Ἐπανελθὼν εἰς Μογοντιάκον, τὴν γεννέτεραν αὐτοῦ πόλιν, ἐπανελάβε τὴν διακοπεῖσαν τῶν ἐρευνῶν του σειρὰν. Σχεδιογραφεῖ, χαράσσει, χύνει, δοκιμάζει κράματα καὶ κάμνει ἀληθεῖς ἀποπείρας τυπώσεως. Δυσηρεστημένος ἐκ τοῦ ἐξαγομένου τῶν μόχθων του, ἐπανάρχεται κατὰ νέαν διεύθυνσιν. Ἐπειδὴ ὁμοῦς ἐστερεῖτο τῶν μέσων τοῦ δαπανᾶν, συνεταιρίσθη ἐκεῖ μετὰ τοῦ Ἰωάννου Φαῦστου.

Ὁ Ἰ. Φαῦστος ἦν πλούσιος χρυσοχόος τοῦ Μογοντιάκου. Πανοῦργος ὁμοῦς καὶ δόλιος, ἐδάνειτε μὲν χρήματα τῷ Γουτεμβέργιῳ, ἀλλ' ἀφοῦ προέβλεψε νὰ ἐπωφεληθῇ αὐτὸς πάντα τὰ μέλλοντα κέρδη τῆς ἐπιτυχίας. Πέτρος ὁ Σχέφφερρος ἦν νέος λόγιος καὶ ἀντιγραφεὺς ἀμιμήτου δεξιότητος. Τοῦτον ὁ Φαῦστος ἔκαμε μετ' ὀλίγον γαμβρόν του.

Φρονοῦσι γενικῶς ὅτι ὁ Γουτεμβέργιος εὐρὼν τὰ μετάλλινα στοιχεῖα δὲν εἶχε φθάσει ἔτι εἰς τὸν συνδυασμὸν τοῦ ἀναγκαίου κράματος πρὸς περαίωσιν τοῦ ἔργου. Πέτρος ὁ Σχέφφερρος ἐπέτυχεν νὰ παραγάγῃ διὰ τῆς ἐνώσεως ἐν ἀρμοδίᾳ ἀναλογία τοῦ μολύβδου καὶ τοῦ στίμματος τὸ πολύτιμον κράμα, δι' οὗ κατασκευάζονται τὰ στοιχεῖα, ἦττον μὲν σκληρὰ τῶν ἐκ σιδήρου, ἀλλ' ἱκανῆς

ισχύος πρὸς ἀντίστασιν εἰς τὴν θλίψιν πιεστηρίου. Ἐκτοτε ἡ τυπογραφία ἦν δεδημιουργημένη.

Ἐκτοτε ὁμοῦς μετεβλήθη καὶ ἡ σικνή Ἄφοῦ ἡ ἐφεύρεσις συνεπληρώθη καὶ ἐφευρέτης κατέστη πλέον ἀνωφελής, ὁ δόλιος Φαῦστος δὲν ἐσκέφθη ἢ πῶς ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ Γουτεμβέργιου. Ἄσπλαγχνος τοκογλύφος ὦν, ἀναγκάζει αὐτὸν νὰ παραιτηθῇ τῶν ἐπὶ τῆς ἐφευρέσεως δικαιωμάτων του καὶ τὸν ἀποδιώκει ἐκ τῶν καμίνων του, τῶν πιεστηρίων του, τοῦ τυπογραφείου του. Περιελθὼν εἰς δυστυχίαν ὁ Γουτεμβέργιος, ἤναγκάσθη νὰ καταλείπῃ καὶ οὗτος τὸ Μογοντιάκον.

Μετὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν τοῦ Γουτεμβέργιου, ὁ Φαῦστος συνιστᾷ ἐταιρίαν μετὰ τοῦ γαμβροῦ του Σχεφφέρρου πρὸς ἐκμετάλλευσιν τῆς νέας τέχνης. Ἀρχεται τυπῶν βιβλία, ἀπερ ἀσυστόλως πωλεῖ ὡς χειρόγραφα. Τοὺς ἐργάτας του, δυσπιστοῦντας καὶ δυσηρεστημένους κατ' αὐτοῦ ὡς ἐκ τῆς πρὸς τὸν ἐφευρέτην διαγωγῆς του, ἀναγκάζει νὰ ὀρκισθῶσιν ἐπὶ τῆς ἀγίας γραφῆς ὅτι θέλουσι τηρήσει μυστικὸν τὸ ἔργον των. Πρὸς πλείονα τῆς σιωπῆς αὐτῶν ἐξασφάλισιν, ὁ γέρον τοκογλύφος τοὺς πείθει νὰ ὑπογράψωσιν ὁμολογίας, τὸ ποσὸν τῶν ὀπείων θὰ ἐκράτει ἐκ τῶν μισθῶν των ἐν περιπτώσει ἀκριτομυθίας των. Διὰ τελευταίαν δ' ἀσφάλειαν συσταίνει τὰ τυπογραφεῖα του εἰς σκοτεινὰ ὑπόγεια καὶ ἐκεῖ κρατεῖ κλειδομένους τοὺς ἐργάτας κατὰ τὰς ἐργασίμους ὥρας. Χάριν τῶν προφυλάξεων τούτων ὁ Φαῦστος ἠδυνήθη νὰ πωλήτῃ εἰς Παρισίους μέγαν ἀριθμὸν βιβλίων, ἀπερ ἐξελαμβάνοντο γενικῶς ὡς χειρόγραφα. Ἄλλ' ἐν μέσῳ τῶν εὐτυχιῶν του ἐθέρισεν αὐτὸν ἡ πανώλης.

Ὁ γαμβρός του Σχέφφερρος, ἀποκατασταθεὶς ἰδιοκτῆτης τῆς τυπογραφίας τοῦ πενθεροῦ του, ἐξηκολούθει ἐκμεταλλευσόμενος αὐτήν. ὅτε τὸ Μογοντιάκον ἐκυριεύθη ἐξ ἐφόδου καὶ ἐλεηλατήθη. Ὁ Σχέφφερρος ἐχάθη, ὁ δὲ θάνατος αὐτοῦ ὑπῆρξε τὸ σύνθημα τῆς διασκοπίσεως τῶν ἐργατῶν του. Ἐν τούτοις ὁ υἱὸς του Ἰωάννης ἐπανάρθωσε μετ' ὀλίγον τὴν τυπογραφίαν τοῦ πατρὸς του.

Ὁ Σχέφφερρος δὲν ἐμιμήθη τὴν ἀπιστίαν τοῦ Φαῦστου πρὸς τὸν δυστυχῆ Γουτεμβέργιον. Ὁ Φαῦστος ἤθελεν ἴσως ἐπιτύχει διὰ τῶν δολιῶν μηχανορραφιῶν του ν' ἀπογομνώσῃ τὸν Γουτεμβέργιον εἰς τὰ ὄμματα τῶν μεταγενεστέρων τῆς ἀνηκούσης αὐτῷ δοξῆς διὰ τὴν θαυμασίαν ἐφεύρεσιν, ἐὰν ὁ Ἰ. Σχέφφερρος, ὁ διαδεχθεὶς τὸν πατέρα του, δὲν ἤθελε γράψῃ τὰ ἐξῆς ἐπὶ κεφαλῆς βιβλίου τυπωθέντος κατὰ τὸ 1505 καὶ ἀφιερωθέντος τῷ Αὐτοκράτορι Μαξιμιλιανῷ.

Ἐν Μογοντιάκῳ ἡ θαυμασία τέχνη τῆς τυπογραφίας ἀνεκαλύφθη παρὰ τοῦ εὐφυοῦς Ἰωάννου Γουτεμβέργιου κατὰ τὸ 1450 καὶ ἀκολούθως ἐτελειοποιήθη καὶ διεδόθη διὰ τοὺς μεταγενεστέρους διὰ τῶν ἐργῶν τοῦ Φαῦστου καὶ τοῦ Σχεφφέρρου.

Ὁ Γουτεμβέργιος ἐπέζησεν δύο ἔτη τῷ συνεταίρῳ αὐτοῦ Φαῦστῳ. Ἀφοῦ ἀφησε τὸ Μογοντιάκον, περιεπλανήθη ἐπὶ δέκα ἔτη ἐν ἄκρᾳ πενίᾳ, καὶ δὲν δύναται τις νὰ γινώσκῃ πῶς διήλθε τὰ ἐλλεινὰ ταῦτα ἔτη. Γνωστὸν μόνον εἶναι ὅτι τὸ 1467 ἐστερεῖτο καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου. Περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του προσέλαβεν αὐτὸν ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Μογοντιάκου, συγκατέλεξεν αὐτὸν εἰς τοὺς εὐγενεῖς

του καὶ τῷ προσδιώρισε σύνταξιν. Χάρις τῇ γενναίᾳ ταύτῃ προστασίᾳ, ὁ Γουτεμβέργιος ἠδυνήθη νὰ ἀφιερῶσιν τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς του εἰς τὴν τελειοποίησιν τοῦ τρόπου τῆς τυπώσεως. Ἀπέθανεν δὲ τῇ 14 Φεβρουαρίου 1468.

Μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ «τὰ τέκνα τοῦ Γουτεμβέργιου», ὡς ἐκάλουν τοὺς τυπογράφους, διεσπάρησαν εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης. Ἀποκατεστάθησαν εἰς Κολωνίαν, Αὐγούσταν, Νουρεμβέργην, Βασιλείαν κτλ. Ἡ Γερμανία, ἡ Ἑλβετία καὶ ἡ Γαλλία, εἶδον μετ' οὐ πολὺ ἡνεωγμένα τυπογραφεῖα κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον σημαντικὰ. (ἔπεται τὸ τέλος).

Ἡ ΤΗΣ ΕΚΔΙΚΗΣΕΩΣ ΑΓΑΛΛΙΑΣΙΣ.

Διήγημα

(Μετάφρασις ἐκ τῆς ἰταλικῆς).

Α'.

Ἦτον ἡ ὥρα καθ' ἣν ὁ ἥλιος φθινοπωρινῆς ἡμέρας ἔδυνε ὀπισθεν τοῦ ὄρους. Ἐπιμήκη ὑπερυψωκὰ νέφη ἐξηπλοῦντο ἐν τῷ ὀρίζοντι. Ψυχρὸς ἀὴρ ἐτάρασσε τὰ κιτρινωπὰ φύλλα, ἐπὶ τὰ ἐκ τῆς βοσκῆς ἐπανακάμπτοντα ποίμνια ἐβληχῶντο μακρόθεν. Ὁ κώδων τῆς ἐκκλησίας τοῦ χωρίου Α... ἐσήμαινε τὸν ἐσπερινόν, ἀπὸ δὲ τοῦ ἐκ τῶν βροχῶν ἐξογκωθέντος ρεύματος ἠγείρετο λευκὸν καὶ ἀνεμήλατον ἴ νέφος, ὅπως ἐξαπλωθῆ ἐν τῇ πεδιάδι. Ἡ μελαγχολία τοῦ φθινοπώρου καὶ ἡ τῆς ἐσπέρας συνηνοῦντο, ὅπως περιβάλλωσι διὰ σοβαρᾶς μεγαλοπρεπείας τὸ ρηθὲν χωρίον, ἀξίον ὅπως καταστῆ ἀντικείμενον εἰδυλλίου.

Νέος τις ἐκάθητο ἐπὶ ὀγκώδους λίθου ὀλίγον μακρὰν τοῦ χωρίου, παρὰ τὸ ὄρος. Ἦ ὄψις, τὸ ἦθος, ἡ ἀκίνησις τοῦ νέου τούτου ἀπετέλουν τὴ

ὁμοιόμορφον μετὰ τε τοῦ χρόνου καὶ τόπου. Ἦτο παράδοξος ἡ φυσιογνωμία του, ἦν ἀκριβῆς παρατηρητῆς δὲν θὰ συνέχευε μετὰ τῶν κοινῶν φυσιογνωμιῶν. Τὸ πρόσωπόν του εἰδείκνυεν ἄνθρωπον. πολλὰ ὑποστάνα πάθη, ἐνῶ τὸ εὐμά του ἐνέβαινε θαλλερὰν νεότητι. Ἐν τοῖς γλαυκοῖς ὀφθαλμοῖς του ὄκει φλόξ, ἦν ὅτε μὲν θὶ ἀπεκάλει τις γλυκεῖαν, ὕτε δὲ θηριώδη ὡς ἀκτῖνα πυρὸς τῆς κολάσεως. Ἡ φυσιογνωμία του ἦτο ἀλύνατον καὶ ταξινομηθῆ. Ἦν ἀντανάκλασις πάσης ἐκφράσεως, ἀπὸ τῆς τρυφερότητος μέχρι τοῦ μίσους, ἀπὸ τῆς ἀγαλλιᾶσεως μέχρι τῆς ἀπελπιστικωτέρας λύπης. Ἄνωθεν τῶν βλεφάρων του καὶ ὑπὸ τὸ μέτωπον ὑπῆρχεν ἐκφρασίς τις δηλοῦσα ἐκτακτον πεισμονὴν ἐν τῇ βουλήσει, ἐκτακτον ἀποφασιστικότητα. Καθ' ἦν στιγμήν ἀρχεται ἡ διήγησις αὕτη, τὸ πρόσωπον τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νεανίου ἦτο σκοτεινότερον τῆς σκιᾶς, ἥτις ἤρξατο ἐξαπλουμένη ἐν τῇ πεδιάδι. Μετὰ τὴν κεφαλὴν κεκλιμμένη ἐπὶ τοῦ στήθους, τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπ' αὐτοῦ, τὸ βλέμμα ἀνεπὶ, ἐφάνετο περιμένων ἐκεῖ τὴν προσέγγισιν στιγμῆς σοβαρᾶς, τὴν ἐπέλευσιν συμβάντος μεγίστης σπουδαιότητος.

Ἐ νεανίας ἔφερον ἐνδύματα χωρικοῦ ἐργάτου, ἐκράτει δὲ ἐν χειρὶ βακτηρίαν, ὅπερ ἐνέφαινε ὅτι ἠτοιαμάζετο νὰ ἀναλάβῃ μακρὰν ὁδοιπορίαν.

Πρὸ τετάρτου τῆς ὥρας ἔμενε ἐν τῇ στάσει, ἦν περιεγράψαμεν, ὅτε αἴφνης ἀνεσκίρτησε κατῆλθε δὲ ἀποτόμως ἐνῶ ἐν τῷ προσώπῳ του ἐζωγράφετο ἡ τῶν νεύρων αὐτοῦ διατάραξις. Ἡ θέσις ἐν τῇ τῶς ἐκάθητο, ἀπετέλει τὴν διασταύρωσιν δύο ὁδῶν, ὧν ἡ μία ἤρχετο ἀπὸ οἰκίας τινός, μικρὸν ἀπεχούσης τοῦ χωρίου. Ἐν τῇ ὁδῷ ταύτῃ ἠκούετο εὐλολπος ἤχος χαρμῶδου ἔσματος. Ἦτο τὸ ἄσμα νεανίδος κατὰ τὴν γλυκύτητα τῆς φωνῆς ὁμοιάσεως ἀηδονᾶ. Ἐν τῷ σκόφωτι τῆς ὥρας ἐκείνης ἐφάνη μετ' ὀλίγον ἡ νεᾶνις βαίνουσα γοργῶς μετὰ τὸ χαρμῶδον ἐκεῖνο ἦχος, τὸ δηλοῦν ὅτι ἐν τῇ ζωῇ δὲν

ἀπῆντησεν εἰμὴ συμπαθείας καὶ μειδιάματα. Ἡ νεᾶνις—ἥτις μόλις εἶχεν ὑπερβῆ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν—ἔφερον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς χαλκίην ὑδρίαν· εἶχε τόσην χάριν ἐν τῇ στάσει, τοῖς κινήμασι, καὶ τῷ συνόλω αὐτῆς, ὥστε δὲν θὰ ἐφαινόμεθα ὑπερβολικοὶ ἂν ἐπαρωμιάζωμεν αὐτὴν μετὰ καννηφόρον Ἑλληνίδα, ἔργον Ἑλληνοῦ ἀριστοτέχνου.

Ἡ φυσιογνωμία τῆς νεανίδος καὶ τὸ χαρμῶδον αὐτῆς ἄσμα ἐδήλου καθαρώς ὅτι ἡ καρδιά αὐτῆς μόλις τότε παρουσιαζομένη ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς ἐποχῆς τῶν παθῶν, εἰς οὐδεμίαν ὑπέκυπτε πίεσιν, ἢ, ἵνα ὁμιλήσωμεν ἀρχαϊκῶς, δὲν ὁμιλήτεν ἔτι, περὶ δὲ αὐτῆς δὲν ὑπῆρχεν ἡ ἀφέλεια καὶ ἀθωότης.

Καὶ ὄντως, οὕτως εἶχε τὸ πρᾶγμα. Μονογενῆς κόρη εὐκαταστάτου ἐκμισθωτοῦ κτημάτων, ἦτο ἡ τρυφερότης τῶν γεννητόρων της, οἵτινες ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ εὐγενοῦς θελγῆτρος τῆς κόρης των, ἐθώπευον αὐτὴν ὅσον δυσκόλως συμβαίνει εἰς ἀνθρώπους τῆς τάξεώς των. Ἀπὸ τινων γενεῶν ἡ οἰκογένεια τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος νεανίδος ἐκαλλιέργει τὸ ὑποστατικόν, ἐν ᾧ διέμενε, ἐκμισθούσα αὐτὸ παρὰ τῆς οἰκογενείας τοῦ ἰδιοκτῆτου. Μεταξὺ δὲ τῶν κυρίων καὶ τῶν γεωργῶν τοῦ κτήματος ἀνεπτύχθη φιλικὴ οἰκειότης, ὁμοιάζουσα μᾶλλον συγγένειαν. Ὁ πρωτελευταῖος τῆς οἰκογενείας τῶν ἰδιοκτητῶν γόνος, ἄγαμος ἔτι, ἦν ὁ ἀνάδοχος τῆς κόρης τοῦ ἐκμισθωτοῦ του, ὅστις ἐθέλετο καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν χαρίτων τῆς βαπτιστικῆς του.

Ἐ νεανίας, ὅστις ἐναγωνίως, ὡς εἶπομεν, περιέμενε, ἀπῆλθε πρὸς συνάντησιν τῆς νεανίδος, ἥς τὴν προσέγγισιν ἀνήγγειλε τὸ μελωδικὸν ἄσμα τῆς.

— Μαρία! τῇ εἶπε μετὰ φωνὴν τρέμουσαν ὑπὸ τῆς συγκινήσεως, μετὰ φωνὴν πλήρη ἐρωτος, σεβασμοῦ καὶ φόβου συγχρόνως.

— Ἡ νεᾶνις ἔστη διακῆψασα τὸ ἄσμα, καὶ μετὰ ὑφὸς οἰκείον καὶ φιλικὸν ἀνέκραξε:

— Πῶς; σὺ εἶσαι Μάριε! Ὅταν ἤμην μικρῆ

πόσον φόβον θὰ μοὶ ἐνέπνεες οὕτως αἰρνηθῆς παρουσιαζόμενος ἐνώπιόν μου! . . . Ὅχι! ἐξελάμβανον ἀναμφιβόλως ὡς θρικτόλακα. . . Ἄχ! Ἄχ! ἐνθυμῆσαι πόσον ἤμην δειλὴ;

Καὶ διὰ τῆς γοητευτικῆς φωνῆς τῆς ἐξέβαλλε μελωδικὸν γέλωτα.

— Τώρα ὁμως δὲν εἶμαι πλέον ὡς τότε ἐν τῷ αὐτῷ ὄρα, ποῦ θὰ ἐτόλμων νὰ μεταβῶ εἰς τὴν πηγὴν χωρὶς νὰ με συνοδεύῃς ἢ σὺ, ἢ ὁ Φραγκίσκος, ἢ καὶ ἀμφότεροι. . . Ἐνθυμῆσαι πόσον με ἐπερίπαιζε διὰ τοῦτο ὁ Φραγκίσκος; Σὺ ὁμως ὄχι! σὺ πάντοτε μετὰ ἡγάπας πλειότερον αὐτοῦ. . .

Αἱ λέξεις αὗται ἐφάνησαν ἐνθαρρυντικαὶ κάπως εἰς τὸν νέον, ὅστις μολοντοῦτο ἀμφιρρέπων καὶ περιδεῆς ἀπῆντησεν.

— Ὄ! . . . ναί! . . .

Ἡ Μαρία ἐξηκολούθησε.

— Νῦν ὅτε ἐμεγάλωσα, θὰ εἶχῃ δίκαιον ὁ Φραγκίσκος ἂν με ἐβλεπε δειλιῶσαν αὐτὸς, ὅστις νῦν εἶναι στρατιώτης καὶ δὲν φοβεῖται τίποτε. . . Ἀλλὰ . . . τῇ ἀληθείᾳ, Μάριε, ἤξεύρεις; τώρα οὐδὲν με φοβίζει καὶ σχεδὸν καθ' ἐσπέραν μεταβαίω εὐτῶ πως εἰς τὴν πηγὴν ἀντλοῦσα ὕδωρ. . .

— Τὸ γινώσκω, εἶπεν ὁ Μάριε, μετὰ τὴν κεφαλὴν κάτω νεύουσαν καὶ τὴν φωνὴν χαμηλότεραν· σὰς εἶδον τοσάκις . . . σχεδὸν καθ' ἐκάστην!

Ἡ Μαρία ἤνοιξε πλειότερον τοῦ ὠραίου τῆς ὀφθαλμοῦς ἐξ ἐκπλήξεως καὶ ἀσκαρδαμυκτῆ ἀτενίζουσα τὸν μετ' οὗ ὁμιλεῖ,

— Καθ' ἐκάστην με ἐβλεπες; εἶπε.

— Ναί.

— Ἐδῶ; τὴν ἐσπέραν;

— Ναί, Μαρία.

— Ἀλλ' ἐγὼ πῶς δὲν σε εἶδον ποτέ;

— Ἄχ! σὰς ἐβλεπον μακρόθεν καὶ προσεπάθουν νὰ κρύπτομαι ἀφ' ὑμῶν· εἶτα ἀπρηχόμεν.

Ἡ Μαρία προσέβλεψεν αὐτὸν μετὰ πλείονος ἐκπλήξεως.

— Τί λέγεις Μάριε; μήπως ἐτρέλλῃθης; Πρὸ μνηδὸς λοιπὸν σὺ με φεύγεις; . . .

Ἐ Μάριε ἔκαμε κινήματι τι, ὅπερ ἡ Μαρία ἐκλαβούσα ὡς ἄρνησιν, προσέθηκε μετὰ πλείονος δυνάμεως καὶ μετὰ τόνον χαριεπτάτης ὑπεροχῆς.

— Μὴ τὸ ἀρνηθῆς! τὸ ἐνόησα! . . . Καὶ εἶπον, τί ἄρα γὰρ νὰ ἔχῃ ὁ Μάριε; μ' ἐμέ; ἴσως διότι τὸν ὑπερασπίζομαι ὅταν τὸν κατηγοροῦν διὰ τὸ ἐκδικητικὸν ἰδιώμα του. . .

— Ἄ! μετὰ κατηγοροῦν λοιπὸν ἐνώπιόν σου; ὑπέλαβεν ὁ νέος ζωρῶς ἀνεγείρων τὴν κεφαλὴν καὶ τοξεύων φλόγας διὰ τῶν ὀφθαλμῶν. Τίς με κατηγορεῖ;

— Θεέ μου! τίς; πάντες. . . Ἄς εἶμεθα δίκαιοι, Μάριε. Τὸ γινώσκεις, ἐπιθυμῶ τὸ καλὸν σου, ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ μὴ ὁμολογήσω τὴν ἀλήθειαν. Πράγματι εἶσαι φιλέκδικος ὀλίγον. . .

Ἄν ἡ νύξ δὲν ἐξηπλοῦτο ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, ἡ Μαρία θὰ παρετήρει τὴν διαχυθείσαν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ Μάριε ὠχρότητα.

— Σεῖς λοιπὸν με καταδικάζετε; ἐφώνησεν ὁ Μάριε διὰ φωνῆς ἀλγενοτάτης.

— Ὅχι! ἐγὼ γινώσκω ὅτι εἶσαι ἀγχιότερος ἀφ' ὅσον οἱ ἄνθρωποι σε νομίζουσι καὶ ἀφ' ὅτι δεικνύεις ὅτι εἶσαι· ἀλλ' οὐχ ἠττον εἶναι ἀληθές· ὅτι κατ' ὀρθότητα νὰ μεταβάλης εἰς ἐχθρὸς σου πάντας τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου, ἐκτός, ἐννοεῖται, ἐμοῦ καὶ τοῦ Φραγκίσκου, οἵτινες ὑπῆρξαμεν φίλοι σου ἐξ ἀπαιτῶν ὀνύχων.

— Ἀλλ' ἐγὼ λοιπὸν ἔχω τὸ ἀδικόν; ὑπέλαβεν ὁ Μάριε μετὰ τόνου βιβίου, ὃν δὲν ἠδυνήθη νὰ κατευνάσῃ. Ναί, πάντες εἰσὶν ἐχθροί μου, καὶ γὰρ εἰμὶ πάντων ἐχθρὸς, ἂν δὲ οἱ ἄλλοι με μισοῦσι καὶ με περιφρονοῦσιν, ἐγὼ τοὺς πληρόνω μετὰ τὸ περπατῶν. . . Ἐβλύσεται ὁμως ἡμέρα, καθ' ἣν θέλουσι ἐννοήσῃ ὅτι δὲν ἐπραξάν καλῶς νὰ φερθῶσιν οὕτω πρὸς με, μόνον διότι εἶμαι πτωχὸς καὶ ταπεινός.

Ἡ Μαρία ἐκίνησε τὴν μικρὰν κεφαλὴν της μετὰ χάριτος καί,

— Ἄλλ' ὄχι, ὄχι, τῷ εἶπε, μὴ λέγωμεν ὑπερβολάς. Ὅτι ὑπῆρξαν κακοὶ πρὸς σέ, τὸ εἶπον μυριάκις· Βλέποντες ὅτι διὰ τῶν σαρκασμῶν των καὶ τοῦ τρόπου των σὲ ἐλύπουν, ἦτο σκληρότατον νὰ ἐξοκολουθῶσι τυραννοῦντές σε οὕτως.

Ὁ Μάζος ἐρρύαξε ὑπ' ὀργῆς καὶ συνέσφιγξε τὰς τε πυγμάς καὶ τοὺς ὀδόντας του.

— Ἄς ἀρίσωμεν αὐτὰ, εἶπε μὲ πνιγτρὰν φωνήν. Ἐδῶ, ἐν τῇ κεφαλῇ μου, ἔχω σεσημειωμένα τὰ ὀνόματα πάντων τῶν βλαψάντων με, καὶ ἂν ὁ Θεὸς μοὶ ἐπιτρέψῃ νὰ ζήσω. . . .

— Ἴδου πάλιν ! . . . Πάλιν σκέπτεσαι νὰ ἐκδικηθῆς. . .

— Ναί, νὰ ἐκδικηθῶ. . . ὡς καὶ νὰ ἀνταμείψω πάντα εὐεργετήσάντά με. Σεῖς, Μαρία, καὶ ὁ Φραγκίσκος, ἐστὲ οἱ μόνοι οὗ; ἀγαπῶ ἐν τῷ κόσμῳ μετὰ τὸν πατέρα μου. . .

— Διατί λοιπὸν μὲ ἀπέρρευες; Διατί ἤρχεσο νὰ μὲ βλέπῃς μακρόθεν, χωρὶς ἐγὼ νὰ τὸ γινῶ, χωρὶς οὐδὲ κἀν νὰ μὲ χαιρετήσῃς;

— Τὸ διατί ἤρχομην ἴσα ἴσα ἀπόψε νὰ σὰς ἐξηγήσω. καὶ σὰς ἐπερίμενα ἐνταῦθα διὰ τοῦτο.

— Καλά. Συνώδευσέ με λοιπὸν εἰς τὴν πηγὴν, ὅπου μὲ βοηθεῖς ν' ἀντλήσω ὕδωρ καὶ κατὰ τὴν μετάθεσιν καὶ ἐπιστροφὴν μας ὁμιλοῦμεν ἐν ἀνέτει, χωρὶς νὰ μὲνῶμεν ἐδῶ καὶ ἡ μήτηρ μου νὰ μὲ περιμένῃ.

Ὁ Μάζος συγκατένευσεν ἔλαβε τὴν ὑδρίαν ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῆς Μαρίας καὶ ἐκίνησεν πρὸς τὴν πηγὴν.

Ἐπί τινα λεπτὰ ἐπορεύοντο ἄφωνοι. Ἡ Μαρία περιέμενεν ὅπως ὁ Μάζος ὁμιλήσῃ, οὕτως δὲ δὲν ἐτόλμα ν' ἀρχίσῃ.

Ἡ νεανίς διέκοψε τὴν σιγὴν.

— Λοιπὸν, εἶπεν αὕτη μετὰ τινος ἀνυπομονησίας, τί ἤθελες νὰ μοὶ εἶπῃς;

— Ἄχ! Μαρία, ἀπήντησεν ὁ Μάζος μετὰ φωνῆς παρασσομένης ἐκ τῆς βελθείας συγκινήσεως.

Ἐχω τόσα νὰ σὰς εἶπω, ὥστε ἀγνοῶ πῶθεν ν' ἀρχίσω.

— Ἄλλὰ, τώρα, ὅτε τὸ ἐνόησα, εἶπέ μοι, διατί μοὶ ὁμιλεῖς εἰς πληθυντικὸν ἀριθμὸν, διατί δὲν μοὶ λέγεις σὺ ὡς ἄλλοτε;

Ὁ νέος διὰ φωνῆς ταπεινωτέρας ἀπήντησε. — Δὲν τολμῶ πλέον!

Ἡ νεανίς διερράγη εἰς γέλωτα, γέλωτα ἐκ βάθους ψυχῆς, προσερχόμενον.

— Ὁραῖα! τώρα λοιπὸν εἶμαι ἐγὼ ἡ ἐμποιοῦσά σοι φόβον! . . . Καὶ τῇ ἀληθείᾳ, μοὶ ὅτμιλεῖς καὶ μὲ ἀτενίζεις διὰ τρόπον ἀκριβῶς τοῦτο δηλοῦντος. . . . Τί νόστιμον ἡμεῖς οἱ ἀνατραφέντες ὀλοῦ, οἱ ἀχώριστοι σύτροφοι, ν' ἀρχίσωμεν τὰς φιλοφροσύνας τοῦ συρμού! . . . Τῷ ὄντι λοιπὸν μετεβλήθης; τῷ ὄντι δὲν εἶσαι ὁ πρῶτος φίλτατος Μάζος; . . .

Ἀφίκοντο ἐν τούτοις εἰς τὴν πηγὴν. Ὁ Μάζος ἀπέθεσε τὴν ὑδρίαν, ἔκλινε τὸ γόνυ πρὸ τῆς Μαρίας, ἔλαβε μίαν τῶν χειρῶν της, ἠτένισεν αὐτὴν εἰς τὰ βᾶθη τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ τῇ ὠμίλησεν ὡς ἐξῆς.

— Ὅχι, Μαρία, δὲν εἶμαι πλέον ὁ ἄλλοτε Μάζος. Οὐχὶ διότι ἠλαττώθη ἡ πρὸς σὰς ἀγάπη μου, . . . τὸ ἐναντίον μάλιστα συνέβη! Ἐγένετο χιλιοπλασία, ἔλαβε θερμότητα νέαν καὶ ἔκτακτον ἢ, ἵνα σαφέστερον ὁμιλήσω, ἐνόησα ὅτι δὲν ἔτρεπον πρὸς σὰς ἀγάπην ἀδελφικὴν ὡς ἄλλοτε. . . διότι τώρα νομίζω. . . ὅτι πάντοτε. . . τώρα τὸ ἐννοῶ. . . σὰς ἠγάπων, ὡς σὰς ἀγαπῶ νῦν.

— Δὲν σ' ἐννοῶ καθόλου, εἶπε μετ' ἀφελούς ἀπλότητος ἡ Μαρία. Τρέφεις δι' ἐμὲ τὴν αὐτὴν πάντοτε ἀγάπην, λέγεις μάλιστα ὅτι τρέφεις πολὺ ἀνωτέραν, καὶ ὅμως ἀπὸ τινος μὲ φεύγεις ὡς ὁ διάβολος φεύγει τὸ ἡγιασμένον ὕδωρ. Ἐπειτα μὲ συναντᾷς καὶ μοὶ ὁμιλεῖς τεταραγμένος καὶ μετὰ φιλοφροσύνης παραδόξου!

Ὁ Μάζος εὐρέθη πλειότερον περιπεπλεγμέ-

νος. Ἐνευσε δις καὶ τρίς, ὅτι θέλει ν' ἀπαντήσῃ καὶ ὅμως ἔκλεισεν αὐτὴν τὸ στόμα, χωρὶς νὰ ἀρθρῶσῃ λέξιν, κλίνας περιλύπως τὴν κεφαλὴν. Ἐν τούτοις ἡ νύξ προῦχώρει. Τὰ ποιμνικὰ δὲν ἐδέλαζον πλέον. Ἐν τῇ θέσει εὐρίσκοντο οἱ δύο νέοι δὲν ἠκούετο ἕτερος θόρυβος ἢ ὁ τοῦ καταρρέοντος ὕδατος τῆς πηγῆς.

— Μαρία! εἶπε τέλος ὁ νεανίας, ἀντλήσας ὀλίγον θάρρος, δὲν θὰ ἐτόλμων νὰ παρουσιασθῶ ἐνώπιόν σου ἀπόψε, ἂν δὲν ἐπρόκειτο νὰ σὰς ἀποχαιρετήσω.

— Νὰ μ' ἀποχαιρετήσῃς; εἶπεν ἡ νεανίς μετὰ θαυμασμοῦ. Ἀναχωρεῖς;

Ὁ Μάζος, στηριχθεὶς ἐπὶ τῆς μακρᾶς βακτηρίας του καὶ κλίνας πρὸς τὴν Μαρίαν, ἔριψεν ἐπ' αὐτῆς διαπερατικὸν βλέμμα, ὅπως εἰ δυνατόν ἀναγνώσῃ εἰς τὴν ψυχὴν της.

— Ναί, τῇ εἶπεν, ἀναχωρῶ καὶ αὐριον τῇ πρωΐαν ἐγκαταλείπω, ἴσως διὰ παντός, τὸ χωρίον μας.

Εἰς τοὺς ὕμνους ὀφθαλμοῦς τῆς νεανίδος δὲν διέκρινεν ἄλλο ὁ Μάζος εἰμὶ συμπαθητικὸν ἐνδιαφέρον, φιλικὴν δυσαρέσκειαν καὶ νεανικὴν περιέργειαν.

— Ἀναχωρεῖς; ἐφώνησεν αὐτὴς συνενουσα μετὰ θαυμασμοῦ τὰς χεῖρας. Καὶ ἴσως διὰ παντός, λέγεις; . . . Τί νέον εἶναι αὐτό; Ποῦ ὑπάγεις; Διατί ἔλαβες τοιαύτην ἀπόφασιν;

— Μεταβαίνω εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπως, εὖρω ἐργασίαν καὶ τύχην καὶ δὲν θὰ ἐπανακάμψω εἰς τὸ χωρίον μας ἂν δὲν ἀποκτήσω ὅσα θὰ μὲ ἀρκέσωσιν ὅπως ζῶ ἐκ τῆς ἰδιοκτησίας μου καὶ γίνω ἴσος μὲ τοὺς ὑπερηφάνους αὐτοὺς ἀνθρώπους τοῦ περιφρονοῦντάς με διότι εἶμαι πτωχός. . .

— Ἄ! ἐγένετο λοιπὸν ὑπερόπτης;

Ὁ Μάζος ἤγειρεν ὑπερηφάνως τὴν κεφαλὴν.

— Ναί! εἶπεν. Εἶμαι τοιοῦτος! Αἰσθάνομαι ἐνταῦθα καὶ ἐνταῦθα (καὶ ἐδείκνυε τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ στήθος) κἀντι τι, ὅπερ μὲ καθίστα ἀνώτερον πάντων τῶν θεωρούντων με ὡς περιγέγον.

— Καὶ ἔχεις τὸ θάρρος νὰ ἐγκαταλείπῃς τὰ πάντα;

Ὁ νεανίας τὴν διέκοψε μὲ συγκεκριμένην φωνήν.

— Τὰ πάντα; . . . Τί ὑπάρχει ἐδῶ τὰ συνδέον με; Τίς μ' ἀγαπᾷ ἐνταῦθα; Οὐδεὶς ἄλλος ἐκτὸς τοῦ πατρός μου. . .

— Ὁραῖα! καὶ ἐγὼ; καὶ ὁ Φραγκίσκος;

— Ὁ Φραγκίσκος, ναί, πάντοτε μὲ ἠγάπα, κἀγὼ τὸν ἀγαπῶ ὡς ἀδελφόν. Δὲν λησμόνησα, οὐδὲ θὰ λησμονήσω ποτὲ ὅτι, ἐνῶ οἱ ἄλλοι πάντες μὲ κατεδίδωκαν, μὲ ἐμυκτήριζον, καλοῦντές με Σαύραν, ἐκεῖνος μὲ ὑπερήσπιζεν ἄλλ' ὁ Φραγκίσκος εἶναι νῦν Στρατιώτης. . . καὶ ἔπειτα μὴ ἡ ἀγάπη ἐνός φίλου ἀρκεῖ νὰ καταστήσῃ εὐτυχὴ τὴν ζωὴν; . . . Σεῖς, Μαρία, λέγετε ὅτι μὲ ἀγαπᾶτε, ἀλλ' ὁ τρόπος δι' οὗ μ' ἀγαπᾶτε δὲν εἶναι ἐκεῖνος δι' ἐγὼ ἐπόθουν. Ἄν ἦτο τοιοῦτος, θὰ ἦμην ὁ εὐτυχέστερος τῶν θνητῶν. . .

Ἄχ! ἂν ἦτο, Μαρία! . . .

Ἡ νεανίς τὸν ἠτένισε μετ' ἐκπλήξεως καὶ διὰ τόνου ἀληθοῦς ἀθωότητος τῷ εἶπε.

— Δὲν σ' ἐννοῶ, Μάζε.

Τὸ ἀπόκρυφον τῆς καρδίας του ἠτοιμάζετο νῦν νὰ ἐξηγήσῃ ὁ Μάζος, ἀλλὰ καὶ πάλιν δὲν ἐτόλμα. Βοήγησεν ἐπὶ μικρὸν, εἶτα ἐπανελάβε.

— Μοὶ μένει ὁ πατήρ μου. Ἄ! ἐκεῖνος ὄντως μὲ ἀγαπᾷ, κἀγὼ τὸν ἀγαπῶ θερμότατα, εἶναι δὲ γέρον καὶ ἔχει ἀνάγκην ἐμοῦ, ὅπως τὸν βοηθῶ καὶ διατρέφω ἐν ταῖς ὑστάταις τοῦ βίου του ὥραις· τὸ νὰ τὸν καταλείπω δὲ, εἶναι σκληρὸν, θὰ τὸν λυπήσῃ. . .

— Λοιπὸν, τὸν διέκοψεν ἡ νεανίς, διατί τότε τῷ ἐπιφέρεις τὴν λύπην αὐτὴν ἀναχωρῶν;

— Διότι δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω πλέον τὴν ἐλευθέρην μου κατάστασιν· διότι πρέπει ἀμετατρέπτως νὰ ἀλλάξω τὴν τύχην μου ἢ νὰ ἀποθάνω ἐν μόχθοις. . . Καὶ ὁ πατήρ μου γινώσκει τοῦτο καὶ μὲ πονεῖ, καὶ μὲ συγχωρεῖ. . .

Καὶ ἡ ἀφορμὴ ὄλων αὐτῶν τῶν δυστυχιῶν μου εἶθε σεῖς, Μαρία!

Ἡ Μαρία ὠπισθοχώρησεν ἐν βῆμα.

— Ἐγὼ; ἠρώτησεν ἐν τῷ ζενίθ τῆς ἐκπλήξεως εὐρεθείσα.

Ὁ Μάζος, ὑπερβάς ἀπὸ τὰ ὄρια τῆς συστολής, ἀπεφάσισε νὰ ὁμιλήσῃ.

— Ναί, σεῖς! . . . Σὰς ἔλεγον πρὸ μικροῦ περὶ θερμότητος τῆς ἀγάπης μου. . . σεῖς οὐδὲν ἐνόησατε, Μαρία;

Ἡ νέα ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν ἀρνητικῶς.

— Πρὸ πολλοῦ, Μαρία, δὲν τρέφω πρὸς σὰς φιλίαν, ἀγάπην ἀδελφικὴν, ἀλλ' ἐρωτα!

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀνέλκτου ἐκφρασίν τρυφερότητος καὶ ἡ φωνὴ τοῦ τόνου γλυκύτερον.

— Δὲν ἠσθάνθητε ὅτι ὅταν ἤγγιζα τὴν χεῖρά σας ὠχρίων καὶ ἔτρεμον; Δὲν ἐνόησατε ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ μου ἠκολούθουν μετὰ πόθου τοῦ ὀφθαλμοῦ σας, καθὼς τὸ ἡλιωτρόπιον ἀκολουθεῖ τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνες; Δὲν ἐνόησατε ὅτι ὅταν σὰς ὠμίλουν ἡ φωνὴ μου ἐξέλιπε; Σὰς ἀγαπῶ πλεότερον ἀπ' ὅτιον δύναμαι, Μαρία. Σὰς ἀγαπῶ τόσο, ὥστε δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω τὴν ἰδέαν ὅτι ἄλλος δύναται νὰ σὰς ἀποκτήσῃ. Ὁ πατὴρ μου, ὅστις ἐνόησεν ὅτι λύπη κρυφία καταβιβρώσκει τὰ σπλάγχνα μου, ἠθέλησε νὰ μάθῃ ὅποια ἦν οὐκ. Ἐγὼ εἶπον τὰ πάντα, καὶ ἐκεῖνος ἐκίνησε πάντα λίθον, ὅπως μετὰ καταστήσῃ εὐτυχῆ. Δὲν ἐνθυμείσθε ὅτι πρὸ μηνὸς ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν σας καὶ ἔλαβεν ἰδιαίτην μετὰ τοῦ πατρὸς σας καὶ μακρὰν συνέντευξιν:

— Ναί, τὸ ἐνθυμοῦμαι.

— Ὁ δὲ πατὴρ σας ἢ ἡ μήτηρ σας δὲν σὰς εἶπον τίποτε περὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου;

— Τῇ ἀληθείᾳ, οὕτε λέξιν.

— Μάθετε λοιπὸν ὅτι ἐζήτησε τὴν χεῖρά σας δι' ἐμέ.

— Ὡ! ἀνεφώνησεν ἡ νεῆνις με ὕψος ἀπλοῦ θαυμασμοῦ καὶ περιεργείας, καὶ τί ἀπήντησεν ὁ πατὴρ μου;

— Ὅτι τὴν ἐκλογὴν τοῦ ζυγοῦ ἀφίενεν εἰς σὰς καὶ μόνην, ἀλλ' ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος εἶθε μικρὰ ἔτι καὶ δὲ δύνασθε νὰ σκερθητε περὶ τοῦ

του. Ἐρῶ εἰ λοιπὸν ὅτι δὲν ἔπρεπε καὶ νὰ σὰς κάμῃ λόγον περὶ τοιοῦτου ἀντικειμένου.

— Ὁ πατὴρ μου, τῇ ἀληθείᾳ, ἔχει δίκαιον. Εἶμαι τόσο καλὰ εἰς τὴν οἰκίαν μου, ὥστε θὰ ἦτο τρέλλα ἂν ἐπόθουν ν' ἀλλάξω κατάστασιν.

Ὁ Μάζος ἔκαμε κίνημα λύπης.

— Ἄν λοιπὸν σὰς ἠρώτα ὁ πατὴρ σας τί αἰσθάνεσθε δι' ἐμέ. . .

Ὁ λόγος ἐξέλιπεν ἀπὸ τοῦ στόματός του. Ἐστη ἐπὶ στιγμὴν, εἶτα προσέθηκε μετ' ἀποφασιστικότητος.

— Ὁ μ' ἐνυμφεύεσθε εὐχαρίστως, Μαρία;

Ἡ νεῆνις ἐσώπησεν ὡς ἀκούουσα ἐρώτησιν δι' ἢν δὲν ἠδύνατο νὰ εὖρῃ ἀπάντησιν.

— Παναγία μου! εἶπεν ἔπειτα· εἶναι τότε παράδοξον ὅ,τι μοι λέγετε! . .

Ὁ Μάζος παρετήρησε μετὰ λύπης ὅτι καὶ ἡ Μαρία ἔπαυεν ὁμιλοῦσα αὐτῷ διὰ τοῦ ἐνικου.

— Δὲν ἐσκέφθην ποτὲ σπουδαίως δι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. . . Σὰς ἀγαπῶ. Ἐνθυμοῦμαι μετ' ἀγαλλιέσεως πάντα τὰ παιδικὰ μας παιγνίδια, ἀλλὰ νὰ σὰς νυμφευθῶ! . . . Τῇ ἀληθείᾳ δὲν θέλω νὰ νυμφευθῶ κείναι.

Ὁ νεανίας προχώρησε μετὰ ζωηρότητος.

(ἰκολουθεῖ.)

Ο ΥΨΗΝΟΣ.

— α η —

Ὁλίγιστοι ἐφιστῶσι τὴν προσοχὴν των ἐπὶ τὸν ὕπνον. Καὶ ὁμως ἀνάγκη ἰκανῆς προσοχῆς, ὅπως ὁ ὕπνος φέρῃ τὰ φυσικὰ αὐτοῦ ἀποτελέσματα, ὧν χρεῖαν ἔχει ὁ ὀργανισμὸς μας. Ἐν ὄντι, ὁ ὕπνος εἶναι ἀληθὴς λειτουργία τοῦ νευρικοῦ βίου, ἀνάγκη ἡμῶν ἀναπόδραστος. Ὅπως θε οὗτος ἐκπληρώσῃ τὸν σκοπὸν, δι' ὃν παρά τῆς φύσεως προωρῶσθαι, δέον νὰ ὑπαχθῇ εἰς ὑγειονομικοῦ κανόνα.

Ἔνα λοιπὸν καλῶς κοιμώμεθα, ἀνάγκη πρὸ πάντων καθαροῦ ἀέρος καὶ καταλλήλου κλίνης. Ὁ καθαρὸς ἀὴρ εὐνᾶται νὰ ἐπιτευχθῇ ὅταν τὸ δωμάτιον τοῦ ὕπνου εἶναι εὐρὺ, εὐάερον, μὴ θαμαζόμενον καὶ τὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας, ἀνευ πυρὸς, (ὅπερ ἐστὶ μέγας κλέπτῃς τοῦ ὀξυγόνου τοῦ ἀέρος), ἀνευ ρευμάτων ἀέρος, μὴ ὑγροῦ κα', εἰ δυνατὸν, μεσημβρινοῦ. Πρόσθετες εἰς ταῦτα πάντα ὅτι εἶναι ἀφροσύνη νὰ τοποθετῶμεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ ὕπνου ἀνθοδέσμας καὶ ἐν γένει ἀρώματα ὀξεῖα καὶ ἰσχυρά. Διότι τῇ ἀληθείᾳ δὲν εἶναι παράδοξον νὰ ἐγερθῶμεν τὴν πρωτὴν με ἰσχυρὰν κεφαλαλγίαν, ἀπόρροιαν μιᾶς ἀνθοδέσμης καταλειφθείσης ἀσυνέτως τὴν νύκτα ἐπὶ παρακειμένης τραπέζης. Ὁ ἴταλός ποιητὴς Ἀλεᾶρδης ἔγραψέ ποτε ἐν τινι τῶν θαυμασίων ποιημάτων του τοῦδε ἔξης στίχους:

. . . d' accanto alla bella peccatrice
Carnefici soavi e inavvertiti
Vegliavano dei fior . . .

Καὶ δὲ εἶχεν ἄδικον. Τὰ ἄνθη καθίστανται οἱ δῆμιοι ἡμῶν, ἀφιέμενα τὴν νύκτα παρά τὴν κλίνην μας.

Ὡς πρὸς τὴν κατάλληλον κλίνην, αὐτὴ, καὶ τὸς ἰατροὺς, δέον νὰ ἦ ἐλαστικὴ με στρωμνὴν ἐξ ἐρίου τὸν χειμῶνα καὶ τριχίνην τὸ θέρος. Ἐννοεῖται ὁμως ὅτι πρόκειται περὶ ἀνδρῶν, καθόσον οἱ νεαρᾶς ἡλικίας ὠφελοῦνται πλεότερον ὑπνώτοντες ἐπὶ κλινῶν μαλλων σκληρῶν.

Τὰ ὑπαυχένια δὲν πρέπει νὰ ὦσιν οὔτε πολὺ ὑψηλά, οὔτε μαλακά, διότι τὰ μὲν ἐπενέγκουσι συστολὰς καὶ κεφαλαλγίας, τὰ δὲ εἰσὶν ἐπιβλαβῆ ὡς ἀναπτύσσοντα πολὺ θερμαντικόν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον

δέον νὰ ἐξοστρακίζωμεν τὰ ἐκ πτερῶν προσεφάλαια.

Ἄλλ' ἐπειδὴ πάντες δὲν δύνανται νὰ ἀποκτῶσι κλίνας ἐλαστικάς, ἄς προτιμῶσι τὰς στρωμνὰς ἐξ ἀχύρου, χόρτου ἢ φύλων ἀραβοσίτου. Καὶ αὐτὴ ἡ θέσις ἢ ὑπνώτιτοντες λαμβάνομεν, συντείνει εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ τὸν ὕπνον κατὰ τὸ μαλλὸν ἢ ἦττον ὠφέλιμον. Ἄν τις, φέρ' εἰπεῖν, κατακλίνεται καθήμενος ἢ κύπτων ἢ ἀνδιασταυρόνῃ τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν, ἐμποδίζει τὴν τακτικὴν τοῦ αἵματος κυκλοφορίαν καὶ κοιμᾶται ὕπνον δυσόνειρον. Ἐπίσης κακῶς πράττει κατακλιγόμενος ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς πλευρᾶς, ὡς δὲν ὠφελεῖται ἂν κοιμᾶται ἐπὶ τῆς δεξιᾶς. Ἄν θελετε νὰ ζήσητε χρόνον μακρὸν, κατακλίεσθε ὕπτιοι (ἀνάσκελα), ἔχοντες ὁμως τὴν κεφαλὴν ἀποκλίνας ὀλίγον πρὸς δεξιᾶ. Ὁ ὕπνος σας ἔσται οὕτω γαλήνιος καὶ ἀτάραχος.

Τὸν ὕπνον παρενοχλοῦσι τὰ εἴτε πολὺ εἴτε λίαν ἐλαφρὰ σκεπάσματα· ἢ τῆς κλίνης θερμανσις διὰ μέσων τεχνητῶν· τὸ κατακλίνεσθαι ἐνδεδυμένοι τὰ κακὰ σενι-ρα, (ὅπερ ἀφορμὴν ἔχουσι τὴν πολυραγίαν) καὶ τὸ συνεχῶς ἀφυπνίζεσθαι, (ὅπερ προέρχεται ἐκ παρατεταμένου ὕπνου, ἢ διότι ἐκοιμήθημεν ἀμέσως μετὰ τὸ φαγητόν).

Ἵπνος δὲ ὀλίγιστος, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ἀναζωογονεῖ τὰς δυνάμεις μας, φέρει ἡμῖν κακοδιαθεσίαν καὶ προδιαθέτει εἰς τὴν ὑποχονδρίαν, ὡς ἐπίσης ὁ πολὺς ὕπνος φέρει ἀδυναμίαν εἰς τὰ μέλη μας, ὑπερβολικὴν πάχυνσιν, ἀπόφραξιν τῶν ἐντοσθίων, καὶ ἀπώλειαν μνήμης.

Διὰ ταῦτα οἱ ἀνδρικῆς ἡλικίας καὶ ὑ-

γειους κράσεως, οί μὴ ὑπερβαίνοντες τὸ πεντηχοστὸν ἔτος, δέον νὰ κοιμῶνται 6-8 ὥρας. Οἱ γέροντες 6 ὥρας. Οἱ ἀσθενοῦς κράσεως, οἱ νεανία καὶ αἱ γυναῖκες ἀπὸ 7-10 ὥρας. Τὰ νήπια καλὸν εἶναι νὰ ἀφίνωμεν νὰ κοιμῶνται ὅσον βούλονται, διότι ὁ ὀργανισμὸς αὐτῶν εἶναι λίαν τρυφερός καὶ ὁ ὕπνος εἶναι δι' αὐτὰ δευτέρα ζώη.

Ἐπάρχουσι πολλοί, οἵτινες κοιμῶντα' συνήθως τὸ θέρος μὲ τὰ παράθυρα ἀνοικτά. Οἱ τοιοῦτοι παῖζουσι τὴν ὑπαρξίν των χάριν μικρᾶς εὐχαριστήσεως. Ὁ ψυχρὸς ἀήρ τῆς νυκτός καὶ αἱ ἀναθυμιάσεις τῶν ἐλῶν αἱ εἰσπνεόμενοι ὑπὸ τοῦ κοιμωμένου, εἰσὶ δηλητήρια φονικά καὶ βραδέα, εἰσὶν αἱ βάσεις τῆς φοβερᾶς ἐκείνης ἀσθενείας τῆς καλουμένης φθίσεως, τῆς σφιγγὸς ταύτης, ἣτις σήμερον κατέστη ἡ κυρία προμηθεύτρια τῶν νοσοκομείων καὶ νεκροταφείων.

ΠΟΙΚΙΛΙΑ

— 0 —

Ἡγεμόνες τῆς Γαλλίας αἰχμαλώτοι. — Πέντε ὑπῆρξαν οἱ αἰχμαλωτισθέντες Γάλλοι ἡγεμόνες.

Α'. Ὁ Λουδοβίκος Θ', κληθεὶς ἅγιος, ὃν ἡχμαλώτισαν οἱ Σαρακηνοὶ μετὰ τὴν ἐν Δαμιιάτῃ μάχην τῷ 1250 Μ. Χ.

Β'. Ὁ περιβόητος βασιλεὺς Ἰωάννης, αἰχμαλωτισθεὶς παρὰ τῶν Ἀγγλων κατὰ τὴν ἐν Ποατιεὶ μάχην τῷ 1356.

Γ'. Ὁ Φραγκῖκος Α', ὃν ἡχμαλώτισαν οἱ Ἰσπανοὶ κατὰ τὴν ἐν Παβίᾳ μάχην τῷ 1525.

Δ'. Ὁ Ναπολεὼν Α'. προσελθὼν εἰς τοὺς Ἀγγλους μετὰ τὴν ἐν Βατερλώ μάχην τῷ 1815, καὶ

Ε'. Ὁ Ναπολεὼν Γ'. παραδοθεὶς τῷ Βασιλεὶ τῆς Πρωσίας μετὰ τὴν ἐν Σεδάν μάχην τῆ 2 Ἰουλίου 1870.

Εἰς τρελλός ἐν τῇ πολιορκίᾳ τῶν Παρισίων. — Τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς πολιορκίας τῶν Παρισίων ὑπὸ τῶν Γερμανῶν κατὰ τὸν τελευταῖον Γαλλο-Πρωσικὸν πόλεμον, ἐνεκλείσθη εἰς τὸ φρενοκομεῖον τοῦ Δόκτορος Blanche ἐν Παρισίαις, τρελλός, ὅστις βαθμηδὸν ἀνερρώσθη καὶ τέλος πάντων ἐπανέκτησε τὸ λογικὸν του ἀκριβῶς ὅτι οἱ Παριῖοι ἐπολιορκούντο.

Ὁ Δόκτωρ Blanche συνεβούλευσε τὸν ἀσθενῆ του, ὅστις ἐπρόκειτο νὰ γράψῃ εἰς τὴν οἰκογένειάν του, νὰ πέμψῃ τὴν ἐπιστολὴν διὰ τοῦ ἀεροστάτου.

— Διὰ τοῦ ἀεροστάτου! εἶπεν ὁ ἀναρρώσας τρελλός, πετανῶν τοὺς ὀφθαλμούς. Θέλετε νὰ εἴπητε διὰ τοῦ σιδηροδρόμου. . . .

— Ὅχι! ἀπεκρίθη ὁ ἰατρός, λέγω καλῶς, διὰ τοῦ ἀεροστάτου. Δησιμόνητα ὁμως νὰ σᾶς εἴπω ὅτι οἱ Παριῖοι πολιορκοῦνται, καὶ ὅτι πᾶσαι αἱ ἐπιστολαὶ μόνον δι' ἀεροστάτων στέλλονται.

Ὁ τέως παράφρων ἐξέβαλλε κραυγὴν ἀπελπισίας καὶ διὰ κλαυθμηροῦ τόνου ἐφώνησεν :

— Οἱμοὶ! Μοὶ εἶπον ὅτι ἤμην τρελλός καὶ ἀνέλαθον! Οἱμοὶ! μ' ἠπάτησαν! Εἶμαι ἔτι τρελλός! τρελλός! ὦ Θεέ μου! Θεέ μου! εἶμαι παράφρων ἔτι!

— Ὅχι, φίλε μου, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός, δὲν εἴθεε διόλου τρελλός· ἰάθητε ἐντελῶς.

— Ἔ! λοιπὸν, τότε . . . ἐτρελλάθητε σεῖς!

Ὁ νέος Πιλάτος. — Κακοῦργός τις ἤχθη ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ ἐν Λαονδίῳ, ὅπως δικασθῆ. Μὴ ἔχων δὲ νὰ εἴπῃ τι πρὸς ὑπεράσπισίν του, ἤρκεσθη κραυγάζων ὅτι ἔφεραν αὐτὸν ὡς τὸν Ἰησοῦν πρὸ τοῦ Πιλάτου.

— Μὲ τὴν διαφορὰν ταύτην, ἀπήντησεν Δικαστὴς, ὅτι ἐγὼ δὲν θὰ νίψω διόλου τὰς χεῖρας, προκειμένου νὰ σὲ κρεμάσω.

Οἱ κλαυθμοὶ τοῦ Ἰησοῦ. — Νεαρός τις ἀρχιεπίσκοπος κομψευόμενος λίαν καὶ εἰς ἄκρον γυναικοπίπης ἠρώτησέ ποτε τὸν ὑποτακτικὸν του ποσάκις ἐκλαυτεν ὁ Ἰησοῦς.

— Τρεῖς, ἀπήντησεν ὁ ὑποτακτικός.

— Ἔχεις λάθος, προσεῖπεν ὁ ἱερεὺς.

— Τρεῖς! ἐπανέλαθεν ὁ ὑποτακτικός. Τὴν πρώτην φορὰν ἐκλαυσεν ὅτε προσεῖπε τὴν καταστροφὴν τῆς Ἱερουσαλήμ.

— Τὴν δευτέραν;

— Ὅταν ἐπεσκέφθη τὴν Μάρθαν ἐν τῇ οἰκίᾳ της, μαθὼν τοῦ Λαζάρου τὸν θάνατον.

— Τὴν τρίτην φορὰν δὲ :

— Τὴν τρίτην, καθ' ἣν ἐκλαυσε, καὶ πικρότερον, ὅτε ὑμεῖς ἐχειροτονήθητε Δεσπότης.

Εἰς τῶν δύο τρελλός. — Πλούσιος νεανίας εἶχε πρωτότοκον ἀδελφόν, ὅστις ἐτρελλάθη. Τοῦτου ἕνεκα ἡ περιουσία πᾶσα περιήλθεν εἰς χεῖράς του. Φίλος τις ἠρώτησεν αὐτὸν περὶ τοῦ πάσχοντος ἀδελφοῦ του πῶς ἔχει καὶ ἂν ὑπάρχῃ ἔλπις ἀναρρώσεως δι' αὐτόν.

— Ὅταν, ἀπήντησεν ὁ δευτερότοκος ἀδελφός, ἀναρρώσῃ ὁ ἀδελφός μου, μὴ ἀμφιβάλῃς ὅτι θὰ τρελλαθῶ ἐγώ.

Ἄσπερς πράγμα καθιστάμενον ἐνίοτε σωτήριο. — Ποιητὴς τις περιέλενε πᾶσαν ἡμέραν τὸν Αὐτοκράτορα Αὐγουστον ἐν τινὶ ὀδῷ κρατῶν πάντοτε ἐν χεῖρὶ ὕμνον, ἑτοιμὸς ὅπως ἀναγνώσῃ αὐτὸν καὶ λάβῃ ἀμοιβὴν τινα. Πάντοτε ὁμως εἰς μάτην, διότι ὁ Αὐτοκράτωρ ἤκουε μὲν τὴν ᾠδὴν, ἀλλ' οὐδέποτε ἐπλήρωνε.

Μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἐβραβύθη ὁ αὐτοκράτωρ τὸν ποιητὴν καὶ θέλων νὰ ἐμπαῖξῃ αὐτόν, ἔγραψε στίχους τινὰς ἐπαινετικούς δι' αὐτόν, καὶ ὅτε

οὗτος ἔσπευδε μὲ νέαν ᾠδὴν νὰ τῷ τὴν ἀναγνώσῃ, ὁ αὐτοκράτωρ τῷ εἶπε :

— Σταθῆτε! σήμερον θὰ σᾶς ἀναγνώσω ἐγὼ ἰδικόν μου ποίημα, ὅπερ ἔγραψα πρὸς τιμὴν σας.

Καὶ τῷ ἀνέγνωσε τὴν ᾠδὴν.

Ὁ ποιητὴς εὐφύως ἔθετο τὴν χεῖρα εἰς τὸ θυλάκιόν του, καὶ ἐξαγαγὼν χάλκινά τινα νομίσματα :

— Λάβετε! εἶπε πρὸς τὸν αὐτοκράτορα. εἶμαι πτωχός, δὲν εἶμαι αὐτοκράτωρ.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἐπέλασεν ἐπὶ τῇ εὐφύᾳ καὶ διέταξε νὰ τῷ δώσωσιν 100000 σεστερσιῶν(α) πρὸς ἀμοιβὴν τῶν ᾠδῶν του.

Ψευδατιμιότης. — Νεανίς τις προσεκάλεσε τὸν ἰατρόν, ὅπως τὴν ἐπισκερθῆ πάσχουσαν. Θέλουσα δὲ νὰ τῷ πωλῆσῃ τιμιότητα, ἐκάλυψε διὰ πανίῳ τὴν χεῖρα καὶ οὕτω προσέφερεν αὐτὴν τῷ ἰατρῷ ἵνα συμβουλευθῆ ὑτοῦς τὸν σφιγγόν, λέγουσα ὅτι οὐδέποτε ἤθελε συγκατανεῦσθαι νὰ θίξῃ ἀνὴρ κατ' εὐθείαν τὴν σάρκα της. Ὁ ἰατρός ἐκάλυψε τὴν παλάμην του διὰ τοῦ τρίβωνος αὐτοῦ καὶ λαβὼν τὴν χεῖρά της :

— Ὁ πάνινος σφιγγός, τῆ εἶπε, ἀπαιτεῖ καὶ ἰατρὸν τσόχινον.

Ἐτοιμότης πνεύματος. — Ὁ διάσημος ἰατρός Τσίμερμαν, νέος ὢν, κατέλιπε τὴν πατρίδα του Ἐλβετίαν καὶ μετέβη εἰς Γερμανίαν. Φθὰς μέγχει Βερολίνου, ἐπαρυσιάσθη εἰς τὸν Φριδερίκον Β'. ὅστις ἠγάπα πάντοτε νὰ σχετιζοῖται μετὰ τῶν διαστήμων ἐπιστημόνων. Ἀφοῦ ὁ ἡγεμὼν ἠρώτησεν αὐτὸν πόθεν εἶναι, κτλ. τῷ ἀπέτεινε τὴν ἐρώτησιν τί μετέρχεσαι.

— Τὸν ἰατρόν, ἀπεκρίθη ὁ Τσίμερμαν.

— Ὡ! λοιπὸν θὰ ἔχετε πέμψῃ πολλοὺς εἰς τὸν ἄδην, εἶπεν ἀστεειυόμενος ὁ Βασιλεὺς.

(α) Ἦτοι 103,000 φράγκων.

— Ὅχι ὄσους ἢ Ὑμ. Μεγαλειότης, ἀπήντησεν ὁ ἰατρὸς, καὶ τὸ χεῖριστον, ὅτε ὄσους ἐγὼ ἐπεμψα, τοὺς ἐπεμψα ἀδόξως καὶ οὐχὶ ἐνδόξως ὡς ὑμεῖς.

Ἡ εὐφυὴς αὕτη ἀπάντησις ἤρесе τῷ βασιλεῖ· ὅστις διώρισεν αὐτὸν πάρχυτα ἰατρὸν τῆς αὐλῆς.

Σπάθη ἀγαθή.— Λοχαγὸς τις φίλος τῶν ἐπιδείξων, ἐφείλκυε συνεχῶς τὴν σπάθην του καὶ δεικνύων αὐτὴν εἰς τὰ καφενεῖα, ἔλεγεν·

— Ἴδετε τὴν σπάθην μου! εἶναι ἡ ἀρίστη τοῦ στρατοῦ καλλιτέραν ταύτης οὐδεὶς τῶν στρατιωτικῶν ἔχει.

— Βεβαίως εἶναι ἡ πάντων ἀρίστη, ἀπήντησεν εἰς παρακαθήμενος μιᾷ τῶν ἡμερῶν, διότι ἡ καυμένη οὐδέποτε ἐθάφη εἰς αἶμα, οὐδενὶ προὔξενησε κακόν!

Παιδὸς ἀπάντησις.— Διδάσκαλός τις θέλων νὰ διορθώσῃ τὴν διαγωγὴν ἀτάκτου παιδὸς· ἠπειλεῖ αὐτὸν μυριάκις, ἀλλὰ ματαιίως. Ἡμέραν τινα τῷ λέγει·

— Ἔ! φίλε μου! Ὁ Θεὸς ἔγνω τὰς ἀταξίας σου καὶ ἀλλοίμονον εἰς σέ!

— Ὁ Θεός; εἶπεν ὁ παῖς. Δὲν τὸ πιστεύω.

— Δὲν τὸ πιστεύεις; Καὶ ἂν λάβῃς ἐπιστολὴν παρ' αὐτοῦ ἀπειλητικὴν τί θὰ εἶπῃς; Τί θὰ πράξεις;

— Θ' ἀφαιρέσω ἐξ αὐτῆς τὸ γραμματόσημον, ἀπήντησεν ὁ παῖς, διότι ἔχω συλλογὴν ὠραῖαν γραμματοσήμων οἴκαδε.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΔΑΝΤΟΥ.

— Ο —

Ὁ Δάντης διήρχετό ποτε ἀπὸ τοῦ ἐργαστηρίου σιδηρουργοῦ, ὅτε ἤκουσε τὸν σιδηρουργὸν ἄδοντα, ἐνῶ κατέφερε τὴν σφύραν ἐπὶ τοῦ ἄκμονος, στίχους ἐκ τῆς Κολάσεως του, οὗς ὁμοῦς διέστρεψε φροβερῶς ἐξ ἀμαθείας. Ὁ Δάντης χωρὶς οὐδὲ λέξιν νὰ εἶπῃ, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ἄδοντος καὶ ἤρξατο ρίπτων εἰς τὴν ἑδὸν τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὰ σιδηρά του. Ὁ σιδηρουργὸς ἐξεπλάγη, καὶ·

— Τί διάβολον κάμνετε! ἐφώνησε.

— Κάμνω ὅ,τι καὶ σὺ.

— Ἐγὼ; ἀλλ' ἐγὼ ἐργάζομαι, εἶπεν ὁ σιδηρουργὸς καὶ αἰς ἀπ' ἐναντίας· κάμνετε ἄνω κάτω τὸ ἔργον μου.

— Ἀφοῦ δὲν θέλεις νὰ σοὶ καταστρέψωσι τὰ πράγματά σου, μὴ καταστρέφεις καὶ σὺ τὰ τῶν ἄλλων.

— Καὶ τί κατέστρεψα ἐγὼ;

— Τοὺς στίχους μου! εἶπεν ὁ Δάντης· αὐτοὺς μόνον ἔχω καὶ σὺ τοὺς καταστρέφεις!

Ὁ σιδηρουργὸς δὲν εἶπεν ἄλλο τι. Συνέλεξε τὰ ἐργαλεῖά του καὶ ἐφεξῆς ἤρξαν ἄεμα δημοτικὰ καὶ δὲν ἐπέφραζε πλέον τοὺς στίχους τοῦ Δάντου.

Ἄλλοτε εὐρίσκειτο ὁ Δάντης εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπακουμβῶν ἐπὶ τινος βωμοῦ παρεδόθη εἰς βαθυτάτας σκέψεις, ὅτε ἀδιάκριτός τις πλησιάζας αὐτὸν τῷ ἀπέτεινε μυρία ἐρωτήσεις. Ὁ ποιητὴς ἀπώλεσας τὴν ὑπομονὴν ἐστράφη πρὸς τὸν ἀδιάκριτον, καὶ,

— Πρὶν ἢ σὰς ἀπαντήσω εἰς ὅ,τι μὲ ἐρωτᾶτε, εἶπεν, ἐπεθύμουν νὰ μάθω ποῖον εἶναι τὸ μέγιστον τῶν ἐπὶ γῆς ζώων.

— Κατὰ τὸν Πλίνιον, εἶναι ὁ Ἐλέφας, ἀπήντησεν ὁ ἀδιάκριτος.

— Ὡ Ἐλέφα, εἶπε τότε ὁ Δάντης, μὴ μὲ ἐνοχλεῖτε, παρακαλῶ!

Καὶ τῷ ἔστρεψε τὰ νῶτα.

Κομφός τις καὶ ἀνόητος νέος εἶχε κατορθώσει, ὡς πάντοτε συμβαίνει, νὰ ἐλκύσῃ τὴν συμπάθειαν πολλῶν κυριῶν ἐν τινὶ αὐλῇ, ἐν ἧ καὶ ὁ Δάντης ἐσύχναζε. Κύριός τις εἶπεν αὐτῷ μιᾷ τῶν ἡμερῶν·

— Πῶς συμβαίνει ὥστε αὐτός, νέος, γελοῖος καὶ ἀνόητος, νὰ ἐλκύῃ τὴν συμπάθειαν πασῶν, οὐδὲ ὅστις εἶσαι ἀνὴρ πεπαιδευμένος καὶ σπουδαῖος, οὐδεμίαν ἐλκύεις τὸ βλέμμα;

— Διότι, ἀπεκρίθη ὁ Δάντης, μόνῃ ἡ ὁμοιότης γεννᾷ τὸν ἔρωτα.

ΠΟΙΗΣΙΣ

ΔΕΝ ΕΜΗΝΕΟΝΤΑΙ. (α)

*Περλεργον! θαυμάζουσι διότι δὲν ἐμπνέει
τὴν Μοῦσαν τόσων ποιητῶν ἢ συλλογῇ ἐφάδρων!
Ὡσεὶ γὰρ ἦτο δυνατὸν τὸν Δία γὰρ ἐκπλήξῃ
τοῦ Σαλμορέως ἢ βροντῆ ἢ τεχνητῆ καὶ κούφῃ!
Μ' ἐφάδρους δὲν συνέτριψαν τὸν ὄγκον τῆς Τουρκίας
Ὁ Μπότσαρης, ὁ Ὀδυσσεὺς, ὁ Διάκος, ὁ Μιαούλης.
Μὲ τάγματα, συντάγματα καὶ μὲ ροσοκομεία
Δὲν ἐπολέμει ἄλλοτε μυριοέκτους μάχας
Ὁ Ἑλληὴν εἰς τὸν Ὀλυμπον καὶ τῆς Γραβίδος τὸ χάνι.
Τὸ καριοφύλλι ἔθραυε κ' ἐθέριζεν ἡ πάλλα,
Κ' ἡ φουστανέλλα παρικὸν ἐρέβαλλε τοῖς Τούρκοις.
Ἀρματοῦλοι τότε ἀρχηγοὶ καὶ κλέφται καπετάνιοι
Μὲ τὴν σημαίαν τοῦ Σταυροῦ, μ' ἠρωῖσμὸν στὰ στήθη
Ἐρρίπτορτο ὡς λέοντες λυσσῶντες εἰς τὴν μάχην,
Καὶ τῆς πατρίδος τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἐλευθερίαν
Τερπνόν των ἔδχον ὄνειρον. Ὡ! τότε ἡ ἀνδρεία
Δὲν ἔκαμτε μεταβολὰς καὶ κλίσεις εἰς τὰ ὄρη.
Ἐν βῆμα μόνον ἤξευρε, τὸ βῆμα τὸ δρομαῖον,
Κ' ἐρρίπτετο ἀκάθεκτος εἰς τοῦ πυρός τὴν λύσαν
Κ' ἐφόνευσε καὶ ἔσφαξε κ' ἐτίκα τοὺς τυράννους.
Πλὴν σήμερον; Ὡ! σήμερον τοῦ λαγοῦ καὶ δία
Ὁ Ἑλληὴν ἔχει, κ' ἔντρομος καθάπερ ἡ χελώνη
Εἰς τὸ κανόνιον κρύπτεται κ' ἐπιζητεῖ ἐφάδρους
Καὶ βλά Γκρά καὶ Σασσεπὸ καὶ θέλει ροσοκόμους,
Καὶ θέλει ξένους ἀρχηγούς ὅπως τὸν ὀδηγήσουν
Εἰς νίκη, φεῦ! Ἑλληνικὴν! (β) Καὶ σήμερον δὲν φρίσσει*

(α) Ὁ «Τηλεγράφος» τῶν Ἀθηνῶν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 354 τῆς 7 ἀυγούστου 1877 φύλλῳ του κατεχώρισε ποιημάτιόν τι ὑπὲρ τῶν ἐφάδρων, σταλλὲν αὐτῷ ἐξ Ἀργους. Ἐν τινὶ δὲ διαφόρῳ τοῦ αὐτοῦ φύλλου, παρεπονεῖτο ἡ σύνταξις τοῦ «Τηλεγράφου» ὅτι ἡ συλλογὴ ἐφάδρων δὲν ἐνέπνευσε διόλου τόσους ἐν Ἀθήναις ποιητὰς, καὶ ἐλυπαῖτο διὰ τοῦτο.

Εὐρισκόμενοι τότε εἰς Ἀθήνας, ἐγράψαμεν εἰς ἀπάντησιν τοῦ «Τηλεγράφου» τὸ ἀνωτέρω ποιημάτιον.

(β) Γνωστὸν ὅτι τότε ἐν τῇ Βουλῇ ἐπροτάθη ἡ κατάταξις ξένων ἀνωτέρων ἀξιωματικῶν ἐν τῷ ἑλληνικῷ στρατῷ.

Τὸ στῆθος τοῦ ἐν σφαγὰς ἀκοδοῦν ἐν Καβάργα,
 Ἡ ἄν θρασύ τι ράπισμα τῷ δώσωσιν οἱ Τοῦρκοι.
 Σήμερον. . . Εἶναι νέκρωσις παρτοῦ, ἀπελπισία!
 Τὰ δρεῖρά μας ἔσβεσαν, ἡ δόξα μας ἀπέπηγ!
 Θεμιστοκλεῖς δὲν ἔχομεν καὶ ὁ Καράρης πλέον
 Δὲν δύναται τὸν φορικὸν δαυλὸν τοῦ γὰ προτείρη.
 Ὡ Μοῦσαι, Μοῦσαι! δύνασθε παλμοὺς γὰ προκαλῆτε;
 Τῆς Μνημοσύνης πάρσεπτοι, εἰπέτε, θυγατέρες,
 Δύνασθε γὰ ἐμπνεύσητε τὰ τέκνα σας; Ὡ! ὄχι!
 Ὁ Ἄρης εἰς τὸν Δούναβιρ τὸ βῆμα ἔχει φέρει,
 Ἐνῶ ἐδῶ ἐκλείσθησαν τοῦ Ἰαροῦ αἱ πύλαι
 Καὶ ἐρημία φοβερὰ καὶ νάρκη βασιλεύει. . .
 Μόρον ἐφῆδρων ἑμιλλοὶ ἐδῶ κ' ἐκεῖ πλατῶνται,
 Ἄλλ' ἐρθυμίζουσιν αὐτοὶ τὰς ἀποκρέω μόρον
 Καὶ θέλουσι τοὺς ποιητὰς γὰ ἴδουρ ἐμπνευσμένους!
 Καὶ θέλουσι γὰ ἴδωσι τὰ τεφρωμένα στήθη
 Νὰ πάλλωσι παλμὸν ζωῆς ἐν ὄρα τοῦ θανάτου!
 Ἄλλ' ἐκ τοῦ Ἄργου φωνή τις ὑψώθη ἐπ' ἐσχάτων!
 Κηὶ τί καὶ τί παράδοξον ἄν ἐν σιγῇ ἀργίας
 Τὸ Ἄργον ἐνθουσιασθὲν ἀργοῦ μᾶς ψάλλει ᾄσμα;
 Οἱ ἄλλοι πληρ. . . ἄς κλαύσωσιν ἐπὶ ταφῆντι πύθωρ . . .
 Ἐσβέσθη ὁ Ἑλλητισμὸς καὶ ἡ ἐλευθερία! . . .

Ἐν Ἀθήναις 8 Αὐγούστου 1877.

ΑΙΝΙΓΜΑ Α'.

Ἐπὶ ἥρξα μέγας ποιητῆς
 Γνωστὸς τῇ ὑψηλίῳ.
 Ἀκέφαλος εἰμὶ τὸ ἐν,
 Οὐδέποτε τὰ δύο.

ΠΡΟΒΛΗΜΑ Α'.

Ἐχεις τὸν ἀριθμὸν 904 γεγραμμένον χειρογράφως ἐπὶ χάρτου.

Πῶς θὰ κατορθώσης ὥστε θέτων δύο ἔτι ἀριθμοὺς ὁποῦδήποτε θέλεις, δεξιὰ ἢ ἀριστερὰ, ἢ μεταξὺ τῶν τριῶν γνωστῶν, γὰ ἀποτελέσης ποσὸν ἑλαττον τοῦ 100;

ΚΛΕΙΣ Α'.

Ξφα( )φω 4φ8ω4( ) r6rλ( )
 48=9ξφ!( )r 8 ( )ε=6=
 α ξλ9ξωξ( ) εr 9ξε8φρω ( )rλ
 ξφ( ) ε4 ( )λωξ;4 λσrλεr
 466 φκrλ( )4 εr φ4ω rεφ
 αλα68 ( )rλ ξε4φξφωrλεr
 8( ) ξφ( ) ε!4λ94εφ4( ) 9φ94( )
 ξφξ( )ξ( ) α4φ ( )λ r! 9φ6=

Σημ. Τὰ δνόματα πάντων τῶν λυτῶν τοῦ τε αἰνίγματος, τοῦ προβλήματος καὶ τῆς κλειδὸς θέλομεν πάντοτε δημοσιεύει εἰς τὸ ἐπόμενον φυλλάδιον.